

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii
Apostolici, Olim S. Congregationis Indicis Consvltoris, &
insignis Ecclesiæ Vimaraniensis Thesaurij maioris, Demvm
Episcopi Vgentini, Et A Consiliis ...**

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1655

XV. De Doctrina Christiana per Parochos docenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98569](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98569)

Reactoris, & licita est ei retentio oblationum, & eleemosynarum sibi factarum, secundum Cagnol. tom. 2. decis. consult. 80. per tot.

¹¹ Vnusquisque pro audienda predicatione tenetur Parochiae suae interesse, si id commodè fieri potest, ut per Conc. Trid. sess. 24. de reform. cap. 4. resoluunt Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. predicatio. §. 4. Suar. de Relig. tom. 1. lib. 2. cap. 16. num. 5. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 7. cap. 3. q. 7. & lib. 12. cap. 2. quest. 1. vers. deinde. Trullench. in exposit. Decalogi lib. 3. c. 1. dub. 4. à n. 7. ubi n. 11. post Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo predicatio, vers. ad 4. tradit, obligationi audiendi verbum diuinum in propria Parochia esse derogatum per generalem consuetudinem. Ego ipse de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 76. n. 34.

¹² Et ideo Parochus admonere debet Populum, ut diebus Dominicis, & festis maioribus frequentet suas Parochias; excommunicandus tamen non est, si monitioni non paruerit, ut à Sacra Congregatione decisum fuisse testatur Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra. lib. 4. tit. 30. l. 3. de Predicatoribus sacra Scriptura, num. 35. & alij, quorum meminit Theoph. Paroch. p. 2. art. 17.

¹³ Nec etiam Ordinarius potest multis, & paenis cogere populum ire ad audiendam sacram concionem, & Missam in Ecclesia Parochiali, ut pariter decisum referunt Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verb. Parochia, pag. mihi 82. Suar. tom. 1. de Relig. lib. 2. c. 16. n. 10. in fine, Trullench. d. lib. 3. c. 1. dub. 4. n. 12. in fine. Hieron Roder. in compendio quest. Regular. resol. 122. num. 11. in fine.

¹⁴ Quod quidem Concilij Trid. decretum de audiendo in Parochia verbo Dei, intelligit Fr. Emman. quest. Regul. tom. 1. q. 43. art. 7. quando in Monasteriis non praedicatur. Azor. verò instit. moral. p. 1. lib. 7. cap. 3. q. 7. interpretatur etiam de sacris Concionibus, vel de Euangelio, quod in diuino Missae officio recitatur, vel cantatur. At Suar. ad 3. p. D. Thoma disp. 88. sect. 2. ita ait: Illa obligatio si in rigore sumatur pro obligatione praepcepti: non est absoluta, sed supposita commoditate, (ut Concilium loquitur) & doctrinae necessitate: sine qua praepceptum affirmatiuum non solet obligare, quando lex ipsa tempus non determinat, &c. Verum Theoph. Paroch. p. 1. art. 4. cum seqq. multis probat audire Verbum Dei in Parochia praepceptum esse, & id desumit ex verbo, teneri, de quo in Conc. sess. 24. de reform. cap. 4. quod importat obligationem praepcepti, secundum Azori d. p. 1. lib. 5. cap. 6. q. 5. Fr. Emman. d. tom. 1. q. 6. art. 13. Nauar. in man. cap. 23. num. 50. & 52. Sed licet suam sententiam multis comprobare nitatur, ostendatque sacram Concionem tam à Synodo commendatam, non esse instituta solum ad erudiendum, & docen-

dum, sed insuper & quidem praecipue ad conuertendum, terrendum, consolandum, confortandum, animandum, inflammandum ad peccatores ab inferni faucibus reuocandos, electos ad maiora merita, & aeterna praemia concitandos; hodie tamen vsus obseruat, ut quisque extra Parochiam suam concionem audire valeat, ut ex Zerol. tradit Trullench. loco citato.

CAPVT XV.

De doctrina Christiana per Parochos docenda.

S V M M A R I V M.

- 1 Parochus Dominicis, & aliis festiuis diebus tenetur pueros Parochiae suae Fidei rudimenta, & doctrinam Christianam docere.
- 2 Parochus, qui nimium negligens fuerit in doctrina Christiana docenda, peccabit mortaliter.
- 3 Episcopus constituto sibi de Parochi-negligentia, vel sufficientia in docenda doctrina Christiana, poterit ex fructibus Parochialibus Ecclesiae assignare partem congruam alteri, qui hoc ministerium loco ipsius adimpleat.
- 4 Fidei rudimenta seu articulos tenentur omnes sub peccato mortali scire.
- 5 Absoluendus an sit ille, qui vel ob negligentiam, vel ob verecundiam Pater noster, Ave maria, Credo, & decem Praecepta addiscere non curat? ostenditur.
- 6 Parochus an possit multis, & paenis, etiam in casu notabilis negligentiae, aut contumaciae cogere pueros ad discendam doctrinam Christianam? ostenditur.
- 7 Parochus saepe admonere debet parentes, propinquos, tutores, & alios, quorum cura sunt pueri commendati, ut eos mittant ad Parochias omnibus diebus festis, aut saltem Dominicis ad Doctrinam Christianam addiscendam.
- 8 Constitutio pij V. incip. Ex debito, refertur.
- 9 Constitutio pauli V. incip. Ex credito, refertur.

DOMINICIS saltem, & aliis festiuis diebus parochus pueros parochiae suae Fidei rudimenta, ac doctrinam Christianam, & obedientiam erga Deum & parentes, bonosque mores docere tenetur, ut expressè statuit Conc. Trid. sess. 24. de

de reform. cap. 4. vers. idem etiam, & sess. 5. de reformat. cap. 2. admonet ut Archipresbyteri, Plebani & quicunque Parochiales, vel alijs curam animarum habentes, Ecclesias, quoquo modo obtinent, per se vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & eorum capacitate pascant salutaribus verbis: de quo plurimum in hac materia scitu dignissima vide apud Archiep. Bonon. p. 2. sub tit. d. doctr. Christiana, pag. 9. cum seqq. Zerol. in praxi Episcopi p. 1. verb. doctrina Christiana, Petr. Ledesma in sum. p. 1. ad fin. in tract. de la doctrina, Christiana. Possuin. de officio curati, cap. 4. de doctrina Christiana, Ludouic. Beia responsor. casuum conscient. p. 3. casu 27. vers. tandem, Vgolin. de officio Episcopi, cap. 16. §. 4. num. 1. me ipsum in eodem tract. p. 3. alleg. 76. num. 37. cum seqq. Machado en su perfecto Confessor y Cura de Alma lib. 4. p. 2. trat. 3. docum. 2. n. 4. Trullench. in exposit. Decalogi lib. 1. c. 1. dub. 4. à n. 7. vbi n. 9. asserit S. Carolum in Conc. 1. provinc. tit. de Fidei initiis, sess. 24. c. 4. instituisse quod Parochus campanæ sono curet à prandio diebus festis pueros conuocare ad audiendam doctrinam Christianam, & n. 7. cum Petro Ledesma in sum. tom. 2. tract. 1. c. 3. post 7. conclus. vers. la duda es, aduertit quamuis Parochi teneantur suas oves docere doctrinam Christianam, non tamen teneri in particulari quamlibet Fidelem docere, sed sufficere in communi in propriis Ecclesiis hæc docere per se ipsum, aut aliam personam.

Et ad huius præclari instituti maiorem obseruationem emanauit Constitutio Pij V. incip. Ex debito pastoralis officij, sub die 6. Octobris 1572. quam refert Piafec. in praxi Episcopi, p. 2. c. 3. num. 19. & nos in fine huius cap. Vnde † ad officium Parochi pertinet Parochianos suos in prædicta doctrina Christiana erudire, Fusc. de Visitat. lib. 1. c. 4. num. 17. & lib. 2. cap. 3. num. 12. Aloyf. Ricc. in decis. Curie Archiep. Neapol. p. 1. decis. 22. num. 2. in fine. & sic mortaliter peccabit Parochus, qui nimium negligens fuerit in huiusmodi doctrina Christiana edocenda, ut ex Emman. Sà. verb. Parochus, num. 2. resoluit Fernandez in examine Theologia moral. p. 4. cap. 15. §. 5. num. 7. † Et poterit Episcopus constituto sibi de eius negligentia, vel insufficiencia ex fructibus ipsius Ecclesiæ assignare partem congruam fructuum alteri, qui hoc ministerium loco ipsius adimpleat, ut ex Concil. Trid. sess. 5. de reformat. d. cap. 2. colligit Piafec. d. part. 2. cap. 3. n. 16. non tamen poterit comminari poenam peccati mortalis Parochis doctrinam Christianam non docentibus, sed illos per viam præcepti poenalis debet obstringere, ut Bergomen. Episcopo rescripsit S. Congr. Episco-

porum, sub die 22. Nouembris 1592. Hinc Aloyf. Ricc. d. decis. 22. ait fuisse suspensum ab officio suæ curæ quemdam Parochum per sex menses, eo quod rudimenta Fidei suos Parochia nos non docebat.

Sub mortali peccato debent omnes scire Fidei rudimenta, seu articulos, vel eos saltem, quos solemniter ritu Ecclesia celebrat, veluti Orationem Dominicam, præcepta Ecclesiæ, & Sacramenta, sicut aduertit Petr. Nauar. de reitut. lib. 2. cap. 4. num. 109. vbi subdit decem Dei præcepta omnibus fidelibus cognita esse debere, addit Bannes 2. 2. quæst. 2. art. 8. omnes Fidei articulos ab omnibus explicitè credendos esse, & tria Sacramenta, Baptismum scilicet, Eucharistiam, & Pœnitentiam, sciendumque Deum esse orandum, & Decalogi præcepta cognoscenda; Parochus, qui in docendis Fidei Symbolo, Dei præceptis, & Dominica Oratione negligens fuerit, lethalem culpam contrahet, secundum Emman. Sà d. verb. Parochus, num. 5.

Absoluendus igitur non erit ille, qui vel ob negligentiam, vel ob verecundiam, Pater noster, Ave Maria, Credo, & decem Præcepta addiscere non curat, ut resoluit Ludouic. Beia loco proximè citato, subdens quod postquam sic ignorans pro viribus elaborat, ut hæc memoriæ tradat, & nec verbum vnum retinere potest, dummodo tamen credat singulos articulos quando sibi proponuntur à ministris Ecclesiæ; & sciat de illis, ac de præceptis Decalogi respondere quando interrogatur; & deprecetur Deum, intendens saltem virtualiter ad ea quæ in Oratione Pater noster continentur, absolui tunc poterit: si enim articulorum Fidei, diuinorum Præceptorum, & Orationis Dominicæ substantiam rudis intelligat, satis est, etiam si verba non percipiat, ut ex Lop. Emman. Sà & Valent. tradit Andr. Viçtoriel. in notis ad Possuin. de offic. Curati, cap. 4. vers. si articulorum, & notant Azor. instit. moral. p. 1. lib. 8. cap. 7. q. 5. Filliuc. tom. 2. tract. 22. cap. 2. n. 37. Sanch. in præcepta Decalogi, tom. 1. lib. 2. cap. 3. num. 19. Bonacin. de legib. disp. 3. q. 6. puncto 2. num. 14. Suar. de Fide disp. 13. sect. 5. num. 8. latè Trullench. d. lib. 1. cap. 1. dub. 4. à princ.

Verum autem possit Parochus multis, & poenis etiam in casu notabilis negligentiae, aut contumaciæ cogere pueros ad discendam doctrinam Christianam, etiam si hoc fieri noluerint, in oppidis, villis, & aliis locis extra ciuitatem: solet ab aliquibus in dubium reuocari; in quo Zerol. d. verb. doctrina Christiana, §. 3. tenet non posse Ordinarium, subdens Concil. Trid. d. cap. 4. in illis verbis, ibi, etiam per censuras Ecclesiasticas compellent, loqui de compulsionem illorum, quorum interest

interest eam docere, & non de compulsionē puerorum, seu parentum ipsorum. Verius tamen est dicere his nostris temporibus (pro ut in Hispania usu receptum est) posse Præfulem censuris compellere subditos, ut doctrinam Christianam discant, & Parochum ut eam doceat. Ita Perez ad l. 1. vers. aliud etiam, tit. 1. libr. 1. Ordin. fol. 19. Fr. Emman. in summ. tomo 1. capit. 88. numer. 3. Campan. in diuers. Iuris Canon. rub. 11. capit. 14. numer. 8. Palao de Fide tractat. 4. disputat. 1. punct. 11. numer. 3. Sanchez in præcept. Decalog. lib. 2. capit. 3. numer. 15. Aloyf. Ricc. in decis. Curie Archiepiscop. Neapol. part. 4. decis. 300. Ego ipse d. part. 3. allegat. 76. num. 38. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis in examine Ecclesiast. tractat. 11. capit. 12. quæsit. 26. resolut. 2. quæstionis, & Trullench. d. dub. 4. num. 8.

7 Sed, quicquid sit, Parochus sæpè admone-
re debet parentes, propinquos, tutores, & alios,
quorum curæ sunt pueri commendati, ut eos
mittant ad Parochias omnibus diebus festis, vel
saltem Dominicis ad doctrinam Christianam
addiscendam, & ut facilius ad id peragen-
dum parentes, & alij superius enumerati in-
clinentur, post explicatam huiusce rei necessi-
tatem, & utilitatem, ipse Parochus Indul-
gentias, quas Pius V. & Paulus V. illis, qui huic
pietatis operi cooperabuntur, concessit, pu-
blicabit, declarans Constitutiones, & Breuia
quæ sequuntur.

PIVS PAPA V.

8 **E**X debito Pastoralis officij, & infrà, Cu-
pientes igitur tam pio, tamque laudabili
operi viribus totis fauere, & animas lucrifa-
cere Creatori, ex certa nostra scientia, vniuer-
sos, & singulos Patriarchas, Archiepiscopos,
Episcopos, ceterosque Ecclesiarum Prelatos, &
locorum quorumcunque Ordinarios vbi-
libet constitutos, presentes, & futuros rogamus, &
hortamur attente eis, ac eorum in spiritualibus
Vicariis, seu Officialibus generalibus, per Apo-
stolica scripta mandantes, quatenus hoc opus
sanctissimum toto pectore amplectentes, aliquas
Ecclesias in suis Ciuitatibus, & Diocesis re-
spectiue, seu loca honesta, in quibus præ-
fati infantes, & pueri ad audiendam Do-
ctrinam Christianam conuenire possint, de-
putent, & viros ad id idoneos vita, & mo-
ribus approbatos, qui diebus saltem Dominicis
eosdem infantes, & pueros, ac alias personas
diuine legis expertes, in articulis Fidei, &
præceptis sanctæ Matris Ecclesiæ instruant, con-

firment, & eligant, atque tot Societates, seu
Confraternitates, quot ad hoc tam sanctissimum
opus exercendum eis opportuna videbuntur,
inibi auctoritate nostra erigant, & instituant.
Nos enim, ut promptius, & alacrius ad hanc
curam subeundam omnes Christi fideles alli-
ciantur, & eo libentius curam ipsam susci-
pian, quo ex dono cælestis gratiæ conspexerint
se vberius refectos, de Omnipotentis Dei mi-
sericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apo-
stolorum eius auctoritate confisi, omnibus &
singulis vtriusque sexus Christi fidelibus verè
pœnitentibus, & confessis, seu statutis à Iure
temporibus firmum confitendi propositum ha-
bentibus, qui in aliqua dictarum Societatum,
seu Confraternitatum vbi-
libet constitutarum
intrauerint, & adscripti fuerint, illis videlicet,
tam qui alios docuerint, quàm qui ab aliis in ar-
ticulis Fidei, & præceptis Ecclesiæ huiusmodi
instructi fuerint, quotiescunque in præfato san-
ctissimo exercitio se occupauerint, quadraginta
dies de iniunctis eis pœnitentiis, auctoritate Apo-
stolica, tenore præsentium misericorditer in
Domino relaxamus. Præsentibus perpetuis
futuris temporibus valituris, &c. Datum Ro-
mæ die 6. Octobris 1572. Refert Berti La-
cens. in praxi crimin. Regular. tit. 4. cap. 34.
num. 4.

PAVLVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

9 **E**X credito nobis Pastoralis officij munere
Epis locis, quæ maiora in dies in spiritualibus,
& temporibus ad Dei gloriam, & ani-
marum salutem incrementa suscipiunt, vberio-
ra subsidia, & ampliora concedimus priuilegia,
ne quicquam illarum rerum prætermittamus,
quæ ad Christianam propagandam Religio-
nem conducere videntur. Ob has causas consi-
derantes Nos, de iure optimo à sacro Triden-
tino Concilio, & Summis Pontificibus præ-
decessoribus nostris statutum, & iam multos
abhinc annos maximo Ecclesiæ Dei commodo
obseruatum fuisse, ut pueri singulis Dominicis,
& aliis festiuis diebus Fidei rudimenta, obe-
dientiam erga Deum, & parentes, aliisque
Christianas virtutes ab iis, ad quos spectat, edo-
cerentur, ut hac ratione, qui ad mundi vo-
luptates

luptates sequendas natura prout sunt, Christiana pietate erudiri, de virtute in virtutem proficientes, tales euaderent, qui ad populi Christiani mores reformandos, & Catholica Fidei incrementum idonei efficerentur Ministri. Atque hoc consilio, cum nonnulli probitatis Viri zelo charitatis accensi, pro diuini cultus augmento in hac alma Vrbe nostra, caterarum Matre, & Magistra, Tridentino Concilio publicato, in quibusdam Ecclesiis pueros, & adultos quosunque summa pietate, ac diligentia doctrinam Christianam docere capissent, hoc pium opus, praestante Domino, exiguo temporis spatio, adeo incrementa suscepisse, ut Congregatio sub doctrina Christiana nomine iam pridem instituta fuerit; ex quibus, licet aliqui tantum in communi viuunt cum suo Praeposito in Ecclesia Sanctae Agathae Regionis Transyberinae, in vnum tamen omnes sub vno Protectore conueniunt, atque vno Praefide, huic saluberrimo operi singulis festiuis diebus sedula incubuerunt, & incumbunt diligentia. Nos pro nostro Pastoralis officij munere hoc pium Christianaeque Reipublicae necessarium opus, ex quo hactenus vberissimi fructus prouenerunt, ac multo vberiores posthac prouenturos speramus, ex animo amplectentes, illudque in dies augeri magis, ac magis cupientes, Congregationem praedictam in Vrbe institutam, nec non singulas illius personas, & Ecclesias, nempe S. Martini Regionis Arenulae, S. Agathae Regionis Transyberinae, eidem Congregationi Apostolica auctoritate concessas, sub nostra, & Sedis Apostolica protectione suscipientes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine in celeberrima Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, Congregationem doctrinae Christianae huiusmodi in Archiconfraternitatem, Apostolica Auctoritate, tenore praesentium perpetuo erigimus, & institutum, illiusque sic erectae & institutae perpetuum Administratorem, & Protectorem dilectum filium nostrum Hieronymum tituli S. Blasij Presbyterum Cardin. Pamphilum nuncupatum, ac pro tempore existentem in Vrbe, & eius districtu Rom. Pont. Vicarium, harum serie constituimus, & deputamus; ac ipsius Archiconfraternitatis Confratribus pro tempore existentibus, aggregandi dictae Archi-

confraternitatis alias quasuis eiusdem doctrinae Christianae in qualibet Mundi parte canonicè erectas, & institutas, ac instituendas Confraternitates, illisque privilegia, iudulta, fauores, exemptiones, gratias, & indulgentias infra scriptas sibi per Nos concessas, ac pro tempore à Sede Apostolica concedendas communicandi, necnon Administratoris, & Protectoris praedicti consensu, quaecumque Statuta felix regimen, & gubernium dictae Archiconfraternitatis concernentia; licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, & Decretis Concilij praedicti, Constitutionibusque Apostolicis minime contraria condendi, illa quaecumque condita pro rerum, & temporum qualitate, in toto, vel parte, ac toties quoties opus fuerit, immutandi, & in eorum locum alia de nouo edendi licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus & impartimur. Vt autem deuotio Christi fidelium ad dictum opus exercendum in dies magis augeatur, Omnipotentis Dei Misericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus, & singulis vtriusque sexus Christi fidelibus verè poenitentibus, & confessis, ac sacra Communione refectis, qui pro Ministris, Operariis, & Confratribus dictam Archiconfraternitatem ingrediuntur, die primo ingressus, seu eo die, quo dictae Archiconfraternitati adscripti fuerint, plenariam; necnon eisdem sic descriptis, qui poenitentes, & confessi, sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in festo quod ab ipsa Archiconfraternitate, & aliis Confraternitatibus aggregatis, seu aggregandis pro earum praecipuo, & principali respectu eligitur, sumpserint, etiam plenariam; quique verè poenitentes, & confessi dictum sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint, aut id facere non valentes, animo contrito nomen I E S V, saltem corde, in mortis articulo inuocauerint, similiter plenariam omnium peccatorum suorum remissionem & indulgentiam dictae auctoritate, earundem tenore praesentium concedimus. Praeterea eisdem Confratribus, qui verè poenitentes, & confessi semel quolibet mense sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint, septem annos, & totidem quadragenas; quique in causa fuerint, ut pueri, famuli, aut quacumque aliae personae ad discendam doctrinam

nam Christianam eant, ducentos dies; qui vero diebus Stationum Urbis hanc doctrinam Ecclesiis docuerint, ac etiam illi, qui ad eandem discendam accesserint, easdem Indulgentias consequantur, quas consequerentur & consequi possent, si Ecclesiam Stationum personaliter visitarent. Easdem etiam Indulgentias visitatores dictae Archiconfraternitatis, qui ex commisso sibi officio visitabunt illas Scholas, quas in illo die visitare poterunt, consequantur. Insuper eisdem Confratribus, qui diebus feriatis hanc doctrinam Christianam, aut publice aut priuatim explanauerint, centum dies. Necnon omnibus, & singulis Praeceptoribus, qui diebus festiuis discipulos suos ad doctrinam Christianam duxerint, eosque illam docuerint, septem annos; quique diebus feriatis in propriis Scholis eandem doctrinam explicauerint, centum dies. Sacerdos etiam dictae Archiconfraternitatis, qui in Ecclesia, seu Oratorio illius Confraternitatis verbum Dei praedicauerit, aut collationes fecerit, licet illo die non interuenerit in aliqua Schola docendi causa, septem annos. Omnibus autem & singulis patribus, & matribus familias, qui in suis domibus, liberis, famulis, & familiaribus cuiusque sexus doctrinam Christianam explanauerint, qualibet vice id fecerint, centum dies. Item Confratribus, qui per Civitatem viros, mulieres, aut pueros ad eandem doctrinam Christianam ducendi causa circumierint, septem annos. Eisdem autem Confratribus, qui extra Civitatem ad illam docendam per Castella, & Villas exierint, decem annos. Item eisdem Confratribus, qui disputationibus, quae in Scholis dictae Archiconfraternitatis fieri solent, interfuerint, ducentos dies. Omnibus item & singulis Christi fidelibus, qui per mediam horam, doctrinam, aut docendi, aut discendi gratia studuerint, centum dies. Eisdem etiam Confratribus, qui infirmos dictae Archiconfraternitatis visitauerint, quoties id fecerint, ducentos dies. Quoties vero sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, dum ad infirmos deferitur, comitati fuerint, septem annos. Eisdemque qui corpora Confratrum, & Confororum defunctorum ac defunctorum ad sepulturam associauerint, aut exequiis, annuversariis, officiisve, quae pro eis celebrantur pro

eorum animabus preces fundentes, interfuerint, tres annos. Ac quoties diuinis officiis & Congregationibus publicis, vel secretis dictae Archiconfraternitatis interuenerint, ducentum dies. Eandemque Indulgentiam consequantur quandocunque Processionibus à locorum Ordinariis, sub vexillo dictae Confraternitatis, praescribendis interfuerint. Item omnibus, & singulis utriusque sexus, & cuiuslibet aetatis Christi fidelibus ad doctrinam Christianam discendam in dictis Scholis conuenire solitis, qui peccata sua quolibet Beatae Mariae Virginis, & alio festo à Superioribus dictae Congregationis determinando confessi fuerint, tres annos; iis vero, qui ad communicandum habiles sunt, si dictum Eucharistiae Sacramentum deuote sumpserint, quinque annos. Praeterea quolibet die dicta aggregatio in quavis Ciuitate, vel Terra publicatur, omnibus & singulis utriusque sexus Confratribus dictae Confraternitatis verè poenitentibus confessis, ac communicatis, septem annos, & totidem quadragenas de eis iniunctis, seu aliàs quomodolibet debitis poenitentibus misericorditer in Domino concedimus, & relaxamus. Nostra praeterea intentionis esse declaramus, quod Indulgentiae, gratiae, & indulta praedicta intelligantur, ac sint concessa cuius Confraternitatis canonicè erectae, seu erigendae in qualibet Orbis parte, statim ac praedictae Archiconfraternitati iuxta Constitutionem felicitis recordationis Elementis Papae Octauii praedecessoris nostri fuerit aggregata; nec absque aggregatione, huiusmodi gratiarum, & Indulgentiarum praedictarum particeps vlllo modo esse possit. Declarantes nihilominus, quod cum una Confraternitas dictae doctrinae Christianae cuius Ciuitatis aggregata fuerit, intelligantur, & sint omnino aggregatae reliquae omnes utriusque sexus ab Ordinario loci erectae, & erigendae, earundemque Indulgentiarum, & gratiarum praedictarum participes sint. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem, quod praesentium transumptis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo dictae Archiconfraternitatis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibita

exhibita, vel ostensa. Dat. Tusculo, sub An-
nulo Piscatoris, die 6. Octobris, M. DC. VII.
Pontificatus nostri Anno tertio.

CAPVT XVI.

De nuntiatione Vigiliarum Festo-
rum, Indulgentiarum, Matrimo-
niorum, & Ordinandorum per Pa-
rochos inter Missarum solemnias
facienda.

SUMMARIVM.

- 1 Parochus non denunciando ea, quatenetur de-
nuntiare, peccat mortaliter.
- 2 Vigiliis, in quibus ea hebdomada ex præcepto
Ecclesie, vel ex loci consuetudine, seu ex Or-
dinarij lege ieiunandum est, debet Populo
denunciare Parochus.
- 3 Parochus ex iusta causa dare potest licentiam
suis Parochianis non ieiunandi, etiam præ-
sente Episcopo, seu Vicario.
- 4 Festos dies, in quibus ab operibus servilibus
est vacandum, populo denunciare tenetur Pa-
rochus.
- 5 Festorum observantia quoad vacationem à ser-
vilibus, incipit à media nocte præcedentis diei
usque ad aliam sequentis.
- 6 Parochus ex causa legitima potest concedere li-
centiam diebus festis, in quibus ad Episcopum,
vel Vicarium non potest haberi recursus.
- 7 Parochus potest aliquid exigere à laborantibus
in die festo cum causa dubia est, mutando hoc
opus servile in aliquam largitionem, quæ
tamen cedat in opus pium.
- 8 Episcopus præcipiens sub excommunicationis
sententia ipso facto incurrenda, ne quis stan-
te indubitata causa operaretur diebus festis,
excommunicatio non ligat.
- 9 Licentiam concedere laborandi in diebus festis
non ad Parochum, sed ad Superiorem iurisdi-
ctionem exercentem spectat, quando necessitas
non est indubitata, vel posset recursus haberi
ad Ordinarium.
- 10 Licentiam pro laborando in diebus festis conce-
dere ad Vicarium, quamvis foraneum, &
non ad Archiepiscopum spectat.
- 11 Constitutio Pij V. Circa dierum festorum ob-
servantiam, refertur.
- 12 Præceptum de Dominicis, & festiis diebus
sanctificandis, & observandis, sub prætextu
mercatorum, & nundinarum nullatenus est
violandum.
- 13 Agasibus, atque aliis iumentorum vectoribus
licet diebus festis sarcinas, & onera nundina-
rum causa exonerare, & deponere, inceptum-
Barbosa de Parocho. Pars I.

- que iter, Missa tamen prius audita, trans-
eundo proseguere.
- 14 Vendere, emere, seu asportare merces non licet
diebus festis, nisi tantum ad victum necessa-
ria, aut alia minuscula.
 - 15 Nundinae quæ non sunt solennes, sed sunt per-
actis Sacris in festo alicuius Sancti ante eius
Ecclesiam ex consuetudine antiqua, toleran-
da sunt.
 - 16 Tabernarij, & Tenderij in civitate Vlixbonen-
diebus festiis, etiam ante Concionem, &
Missa Conventualis celebrationem omnia ad
humanum victum necessaria vendere possunt,
fores velamine aliquo contegendo.
 - 17 S. Iosephi, & S. Annæ dies festi sub obseruan-
tia, & præcepto comprehenduntur.
 - 18 Parochus nonnulla denuntiat absque Episco-
pi licentia.
 - 19 Indulgentiæ, & alia spiritualia gratiæ sine Or-
dinariorum licentia non publicanda.
Miracula ficta, vel nova non publicet Parochus
nisi ab Episcopo prius fuerint examinata, &
approbata, ibid.
 - 20 Parochus iubente Episcopo debet publicare, &
explicare inter Missarum solemnias decretum
Concil. Trident. sess. 24. de reform. Ma-
trim. cap. 1.
 - 21 Parochi inter Missarum solemnias ordinandos
ad maiores Ordines denunciare tenentur.
 - 22 Ordinari qui prohibeantur populo explicare
debet Parochus, ut ille sciat de quibus admo-
nere teneatur.
 - 23 Parochus testimoniales litteras à se subscrip-
tas, & signatas consignabit illis, quos de-
nuntiavit ad Ordines sacros promouendos.
 - 24 Parochus litteras functionum exercitarum pro
Ordinandis concedit.
 - 25 Quæstuarios elemosynarum non commendat
Parochus absque Episcopi licentia.
 - 26 Episcopus potest etiam Regulares cogere, ut in
offertorio Missarum Conventualium, quæ
Dominicis diebus in Monasteriis celebrantur,
declarent Fidelibus quæ festiuitates, & ie-
iunia in illa hebdomada occurrunt.
 - 27 Regulares in suis Ecclesiis non Parochialibus
non prohibentur annuntiare Populo festa,
& ieiunia.

INTER Missarum solemnias, I
præsertim earum, quæ die Do-
minico celebrantur, ex Altari de-
nuntiationes quasdam facere de-
bet Parochus, quarum aliquas ex officio abs-
que alia licentia, seu iussione facit: alias verò
minimè absque Episcopi licentia. Quæ sine il-
licentia denuntiat, sunt in duplici differen-
tia; quædam enim tenentur denunciare, ut
dies ieiuniorum, dies festos, & matrimonia
celebranda, de quorum singulis infra hoc
cap. tractabimus, & deficiendo in illis cre-
do peccare mortaliter, quia deficit in re

L gravi